

משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

מדינת ישראל

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לשכת השר

י"ד אייר תשע"ז
10 מאי 2017
2017-0041-550

לכבוד
ח"כ אלי אלאוף
יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת

שלום רב,

הנדון: טיוטת צו להגברת האכיפה של דיני העבודה (שינוי התוספת השנייה לחוק), התשע"ז-2017

אודה על הבאה לדיון ולאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת את טיוטת הצו המצ"ב אשר עניינה בהחלת משטר של עיצומים כספיים על הוראות מכוח חקיקת הבטיחות בעבודה. רוב הוראות, אם כי לא כולן, אשר מוצע להוסיף בטיטות התקנות ואשר בגין הפרתן יוטל עיצום כספי הן בתחום הבטיחות בבניה. המטרה היא להביא לתגבור ולייעול של האכיפה של ההוראות האמורות, באמצעות המנגנון הקיים בחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011 (להלן – החוק). כאמור בדברי ההסבר לחוק "העיצום הכספי הוא אמצעי אכיפתי יעיל ומהיר העשוי לשמש הרתעה ולהביא להקטנת שכחותן של הפרות של הוראות החיקוקים האמורים. העיצום הכספי הוא כלי אכיפה מינהלי בידי רשות מינהלית שמטרתו להביא להגברת הציות של ציבור המפוקחים הכפוף להוראות החיקוקים האמורים" (ה"ח (ממשלה), התשס"ח, עמ' 378).

סעיף 3 לחוק קובע שלוש מדרגות של סנקציות בהתאם לחומרת הפרת ההוראות שבתוספת השנייה: גובה העיצום הכספי ברף הנמוך הוא 5,040 ₪, ברף הביניים הוא 20,160 ₪ וברף הגבוה: 35,280 ₪. הוצע לחלק את ההוראות שנבחרו בין הרף הביניים של סנקציה לבין הרף הגבוה.

יצוין עוד כי על פי סעיף 8 לחוק ניתן להפחית את העיצום הכספי כפי שייקבע בתקנות וכי סעיף 15 לחוק מאפשר להמציא התראה מינהלית במקום עיצום כספי בהתאם לנהלים שבסמכותי להתקין.

ההוראות שטיטות הצו מוסיפה בתוספת השנייה לחוק הינן רובן בענף הבניה, וזאת בהתחשב בריבוי התאונות הקורות בענף זה. לפיכך נבחרו הוראות הקיימות בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988, תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007, לתקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשכ"ז-1966, תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996, תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013, הוראות מתאימות בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970, וחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.

משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

מדינת ישראל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לשכת השר

כמו כן ההוראות מחולקות בהתאם לתחומים הבאים: בטיחות במשטחי עבודה, בטיחות בעבודה בגובה, בטיחות בעגורנאים, בטיחות בחפירות והריסות, ארגון וניהול בטיחות ובטיחות בציד ובדיקות. רוב ההוראות שנבחרו הינן הוראות אשר החובה על קיומן מוטל על מבצע (קבלן הבניה) ומכוח החוק להגברת האכיפה ניתן להטיל עיצום כספי גם המנהל הכללי אצלו בגובה רבע מהסכום שניתן להטיל על המבצע בשל ביצוע אותה הפרה.

יצוין כי במסגרת החוק נשמרת האכיפה הפלילית לאותן מקרים המצדיקים זאת.

לאור כל האמור יש באישור טיוטת הצו וכניסתו לתוקף כדי להביא לשיפור משמעותי של המערך האכיפה של דיני הבטיחות בעבודה.

בברכה,

ח"כ חיים כץ

שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

צו להגברת האכיפה של דיני העבודה (שינוי התוספת השנייה לחוק), התשע"ז-2017

בתוקף סמכותי¹ לפי סעיף 51(ב) לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011² (להלן – החוק), בהתייעצות עם שר האוצר, עם שרת המשפטים ועם הארגונים ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מצווה לאמור:

שינוי התוספת
השנייה לחוק

1. בתוספת השנייה לחוק-

(1) בחלק ב' –

(א) לפני פרט (1) יבוא:

”סימן א': שכר ותנאי עבודה”;

(ב) אחרי פרט (21) יבוא:

”סימן ב': בטיחות בעבודה

סימן משנה א': בטיחות משטחי עבודה

(22) אספקת החומרים להתקנת הטפסות לפי תקנה 83 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988³ (בתוספת זו – תקנות עבודות בניה) ובהתאם להוראות תקנה 82 לתקנות האמורות;

(23) התקנת התקני התליה המשמשים להרמתו, טלטולו או הרכבתו של רכיב טרומי במיקום, חוזק ובצורה אשר ימנעו נפילת המשא או כשל שלהם לפי תקנה 101(א) לתקנות עבודות בניה;

סימן משנה ב': בטיחות בעבודה בגובה

(24) החזקת אישור תקף לכל עובד, החתום בידי מדריך מוסמך, ומצורף לפנקס לפי תקנה 6(ד) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007⁴ (בתוספת זו - תקנות עבודה בגובה);

¹ ייפ התשע"ז, עמ' 1312

² ס"ח התשע"ב, עמ' 62; התשע"ו, עמ' 1093.

³ ק"ת התשמ"ח, עמ' 388; התשנ"ח, עמ' 895.

⁴ תקנה 6(ד) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007.

(25) וידוא כי לא ייעשה שימוש בסולם שאינו סולם קבוע אלא בהתקיים ההוראות לפי תקנה 20 לתקנות עבודה בגובה;

(26) בדיקת סולם לאחר נפילה בלתי מבוקרת שלו או לאחר שינועו באמצעות כלי רכב לפי תקנה 21(ב) לתקנות עבודה בגובה;

(27) פסילה לשימוש של סולמות פגומים ונקיטת אמצעים נאותים למניעת השימוש בהם לפי תקנה 21(ג) לתקנות עבודה בגובה;

סימן משנה ג': בטיחות בעגורנים

(28) ניהול פנקס עגורן לפי תקנה 92 לתקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשכ"ז-1966⁵ (בתוספת זו – תקנות עגורני צריח);

(29) ניהול פנקס עגורן במקום בו מוצב העגורן או נמצא לשם הצבתו לפי תקנה 93 לתקנות עגורני צריח;

סימן משנה ד': בטיחות בחפירות והריסות

(30) בדיקת קיומם האפשרי של קווי חשמל, מים, ביוב, טלפון, גז וכיצא באלה לפני תחילת ביצוע עבודות חפירה או חיצוב ותחילה בחפירה או בחיצוב לאחר שנקט באמצעי זהירות מיוחדים למניעת פגיעה בעובדים או במתקנים לפי תקנה 114(א) לתקנות עבודה בניה;

(31) ביצוע כל עבודת הריסה לפי תכנית עבודה מפורטת לפי תקנה 128(א) לתקנות עבודות בניה;

סימן משנה ה': ארגון וניהול הבטיחות

(32) מסירת הודעה למפקח העבודה האזורי, עם התחלת פעולת הבניה, את שמו, גילו, מענו, השכלתו המקצועית ונסיונו בעבודת בניה של מנהל העבודה ורישום בפנקס הכללי את שמו ומענו של מנהל העבודה לפי תקנה 2(ב) לתקנות עבודה בניה;

⁵ ק"ית התשכ"ז, עמ' 1130

(33) מסירת הודעה מיידית למפקח העבודה האזורי על כך שמנהל העבודה הפסיק לשמש בתפקידו, מסירת פרטיו של מנהל העבודה שנתמנה במקומו, ורישום בפנקס הכללי את שמו ומענו של מנהל העבודה שנתמנה לפי תקנה 2(ג) לתקנות עבודה בבניה;

(34) מינוי ממונה על הבטיחות לפי תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996.⁶;

(2) בחלק ג'—

(א) לפני פרט (1) יבוא:

”סימן א': שכר ותנאי עבודה”;

(ב) אחרי פרט (18) יבוא:

”סימן ב': בטיחות בעבודה

סימן משנה א': בטיחות משטחי עבודה

(19) איסור על התקנת פיגום ממוכן או על שימוש בפיגום ממוכן אלא אם כן יש בידי מבצע הבניה אישור ותעודה לפי תקנה 45 לתקנות עבודות בניה;

(20) ביצוע בדיקה של פיגום ממוכן בידי בודק מוסמך לפי תקנה 50 לתקנות עבודות בניה;

(21) קביעת חוזקן ויציבותן של הטפסות על פי תכנית לפי תקנה 85 לתקנות עבודות בניה;

סימן משנה ב': בטיחות בעבודה בגובה

(22) התקנת אמצעים להגנה מפני נפילה לפי סעיף 50 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970⁷ (להלן – פקודת הבטיחות בעבודה);

(23) גידור של כל פתח שברצפה לפי סעיף 56 לפקודת הבטיחות בעבודה;

(24) איסור על העסקת עובד בעבודה בגובה לכל מטרה שהיא אלא בהתקיים ההוראות האמורות בתקנה 15(1) ו- (2) לתקנות עבודה בגובה;

⁶ ק"ת התשנ"ו, עמ' 1444; התשנ"ט, עמ' 442.
⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337

(25) אספקת כל הציוד והאמצעים הנדרשים לפי תקנה 7 לתקנות עבודה בגובה ;

(26) איסור על העסקת עובד בעבודה בגובה, אלא בהתקיים ההוראות האמורות בתקנה 8 לתקנות עבודה בגובה ;

(27) מינוי מנהל מקצועי לטיפוס תרנים ורישום פרטיו האישיים, דבר מינויו והכשרתו בפנקס לפי תקנות 36(א) ו-44(א) לתקנות עבודה בגובה ;

(28) מינוי מיד מנהל מקצועי אחר במקום המנהל המקצועי שהפסיק לשמש בתפקידו, ורישום בפנקס את דבר מינויו ושאר הפרטים לפי תקנות 36(ב) ו-44(ב) לתקנות עבודה בגובה ;

סימן משנה ג': בטיחות ציוד ובדיקות

(29) עריכת בדיקה של כל השרשרות, חבלים ואבזרי הרמה שבשימוש על ידי בודק מוסמך, לפי סעיף 75 לפקודת הבטיחות בעבודה ;

(30) איסור על הכנסה לשימוש במפעל של שרשרות, חבלים ואבזרי הרמה אלא אם כן נוסו ונבדקו על ידי בודק מוסמך ונתקבל תסקיר לפי סעיף 76 לפקודת הבטיחות בעבודה ;

(31) עריכת בדיקה של מכונת הרמה, על ידי בודק מוסמך לפי סעיף 81 לפקודת הבטיחות בעבודה ;

(32) איסור על הכנסה לשימוש במפעל של מכונת הרמה אלא אם כן נוסתה וכל חלקיה נבדקו על ידי בודק מוסמך, ונתקבל תסקיר לפי סעיף 86 לפקודת הבטיחות בעבודה ;

סימן משנה ד': בטיחות בעגורנים

(33) איסור על הקמה או הפעלה של עגורן-צריח אלא אם כן מבצע הבניה או הבניה ההנדסית או התופש במפעל למוצרי בטון, לפי העניין מחזיקים בתעודות לפי תקנה 6 לתקנות עגורני צריח ;

(34) עריכת בדיקה בעגורן-צריח על ידי בודק מוסמך לפי תקנה 86 לתקנות עגורני צריח ;

(35) איסור על הפעלת עגורן-צריח בניגוד להוראת בודק מוסמך לפי תקנה 90 לתקנות עגורני צריח ;

סימן משנה ה': ארגון וניהול הבטיחות

- (36) קיום צו בטיחות שניתן לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954⁸ (להלן – חוק ארגון הפיקוח על העבודה);
- (37) קיום צו שיפור שניתן לפי סעיף 8 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה;
- (38) ניהול פנקס הדרכה לפי תקנה 6 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999⁹;
- (39) וידוא הכנת תכנית ועדכונה בכל נושא חדש או נושא הדורש עדכון, בהתאם להוראות האמורות בתקנה 3(ב) לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013¹⁰;
- (40) לפי דרישת מפקח עבודה, הכנה של תכנית ארגון בטיחותי של אתר, לפי הנחיות של מפקח העבודה הראשי כאמור בתקנה 166(א) לתקנות עבודות בניה."

תחילה ותחולה 2. תחילתו של צו זה _____ מיום פרסומו (להלן- יום התחילה) והוא יחול על הפרה של חובה לפי הוראת חיקוק המנויה בתוספת השנייה לחוק כתיקונה בסעיף 1 לצו זה, מיום התחילה ואילך.

התשע"ז _____
(_____ 2017)
(חמ 3-4708)

חיים כץ

שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים

⁸ ס"ח התשי"ד, עמ' 202; התשע"ו, עמ' 1189.
⁹ ק"ת התשנ"ט, עמ' 1141.
¹⁰ ק"ת התשע"ג, עמ' 788.

דברי הסבר

מוצע לתקן את התוספת השנייה לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב – 2011 (להלן – החוק להגברת האכיפה), ולהוסיף הוראות חיקוק הנוגעות לבטיחות בעבודה, כך שבגין הפרה שלהן יהיה ניתן להטיל עיצומים כספיים לפי הוראות החוק האמור.

העיצום הכספי הוא אמצעי אכיפה רגולטורי יעיל ומהיר שמטרתו להביא להגברת הציות של ציבור המפוקחים הכפוף להוראות שנקבעו לפי חוק, והוא מיועד להוות סנקציה קלה יחסית להפעלה בידי הרשות המינהלית. לנוכח העובדה שמדובר בהליך מינהלי עשויה יעילותו ומהירותו לשמש גורם מרתיע ולהביא להקטנת השכיחות של הפרת החובות שבגין הפרתן נקבע עיצום כאמור.

בסעיף 3 לחוק להגברת האכיפה נקבעו שלושה מדרגים להטלת עיצום כספי על הפרת הוראות חיקוק המנויות בתוספת השנייה לחוק. מוצע לכלול את הוראות החיקוק שמוצע לקבוע בגין הפרה שלהן עיצומים כספיים, במדרג השני והשלישי הקבועים בחלקים ב' ו- ג' לתוספת השנייה.

ההוראות שנבחרו הינן רובן בענף הבניה, וזאת בהתחשב בריבוי התאונות הקורות בענף זה. לפיכך נבחרו הוראות הקיימות בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988, תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007, לתקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשכ"ז-1966, תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996, תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013, הוראות מתאימות בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970, וחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.